

Izglītības un zinātnes
ministrija

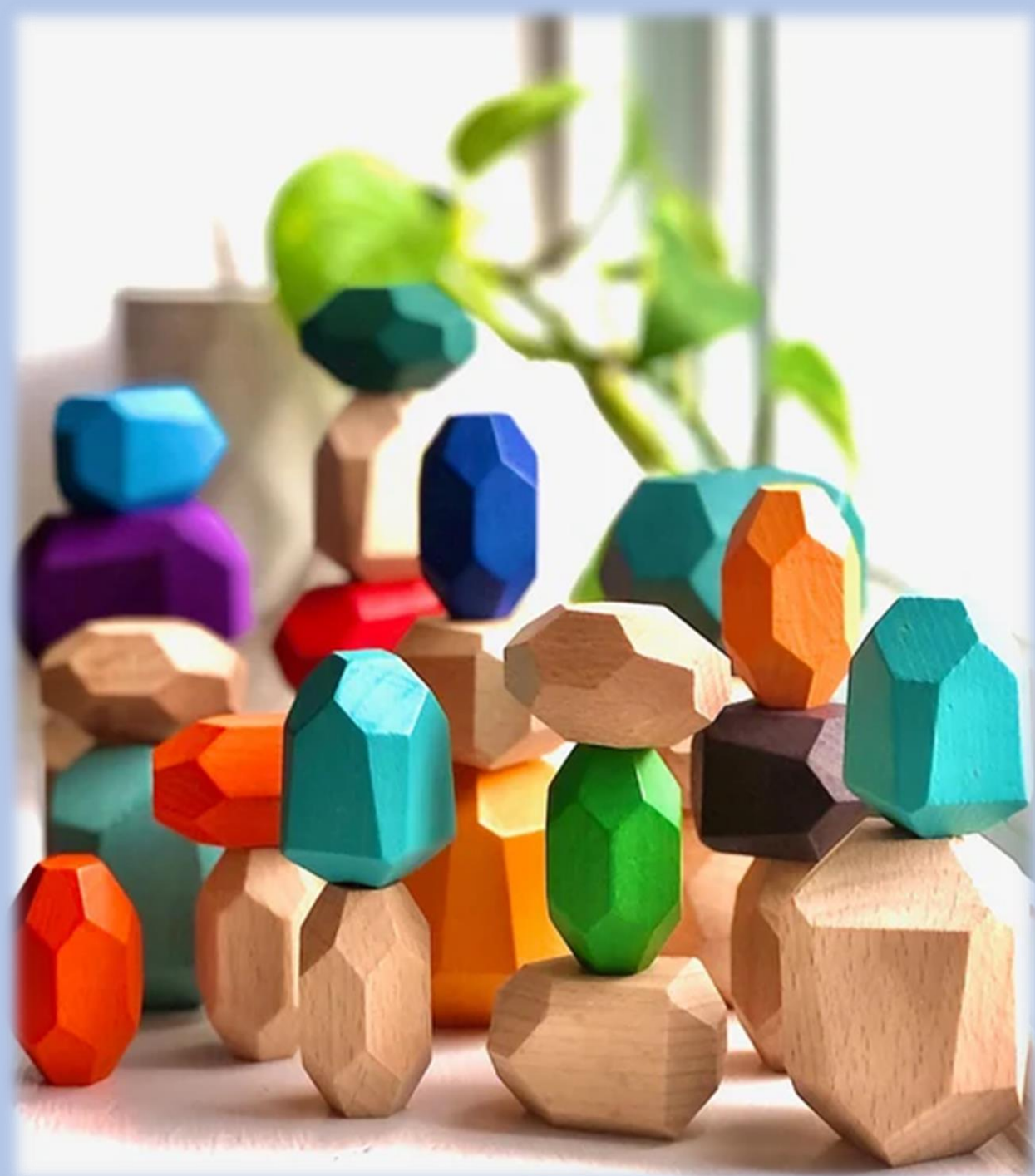
Aktualitātes normatīvajā regulējumā pirmsskolas izglītībā

Izglītības un zinātnes ministrijas organizētais tiešsaistes seminārs
izglītības iestāžu, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmas, vadītājiem, vietniekiem,
valstspilsētu un novadu izglītības pārvalžu speciālistiem pirmsskolas izglītības jautājumos

25.11.2022.

Izglītības departaments

**Pāreja uz
mācībām tikai
latviešu valodā**

Grozījumi Izglītības likumā un Vispārējās izglītības likumā

2022. gada 29. septembrī Saeima pieņēma **grozījumus Izglītības likumā** un **Vispārējās izglītības likumā**, kas paredz pāreju uz mācībām tikai latviešu valodā trīs gadu laikā – līdz 2025. gada septembrim.

(Grozījumi izsludināti 11.10.2022.):

<https://likumi.lv/ta/id/336247-grozijumi-izglitibas-likuma;>

[https://likumi.lv/ta/id/336246-grozijumi-visparejas-izglitibas-likuma\)](https://likumi.lv/ta/id/336246-grozijumi-visparejas-izglitibas-likuma)

Secīgas pārejas uz mācībām valsts valodā vispārējās izglītības pirmsskolas un pamatizglītības pakāpē mērķi:

01

veicināt sekmīgu **pilnveidotā mācību satura** un pieejas **ieviešanu** visās Latvijas izglītības iestādēs;

02

nodrošināt **mazākumtautību valodas un kultūrvēstures apguvi** atbilstoši Latvijas Republikas Satversmei un starptautiskajām saistībām;

03

pilnveidot regulējumu par izglītības iestādes vadītāja vai **pedagoga valsts valodas prasmi un lietojumu** atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam;

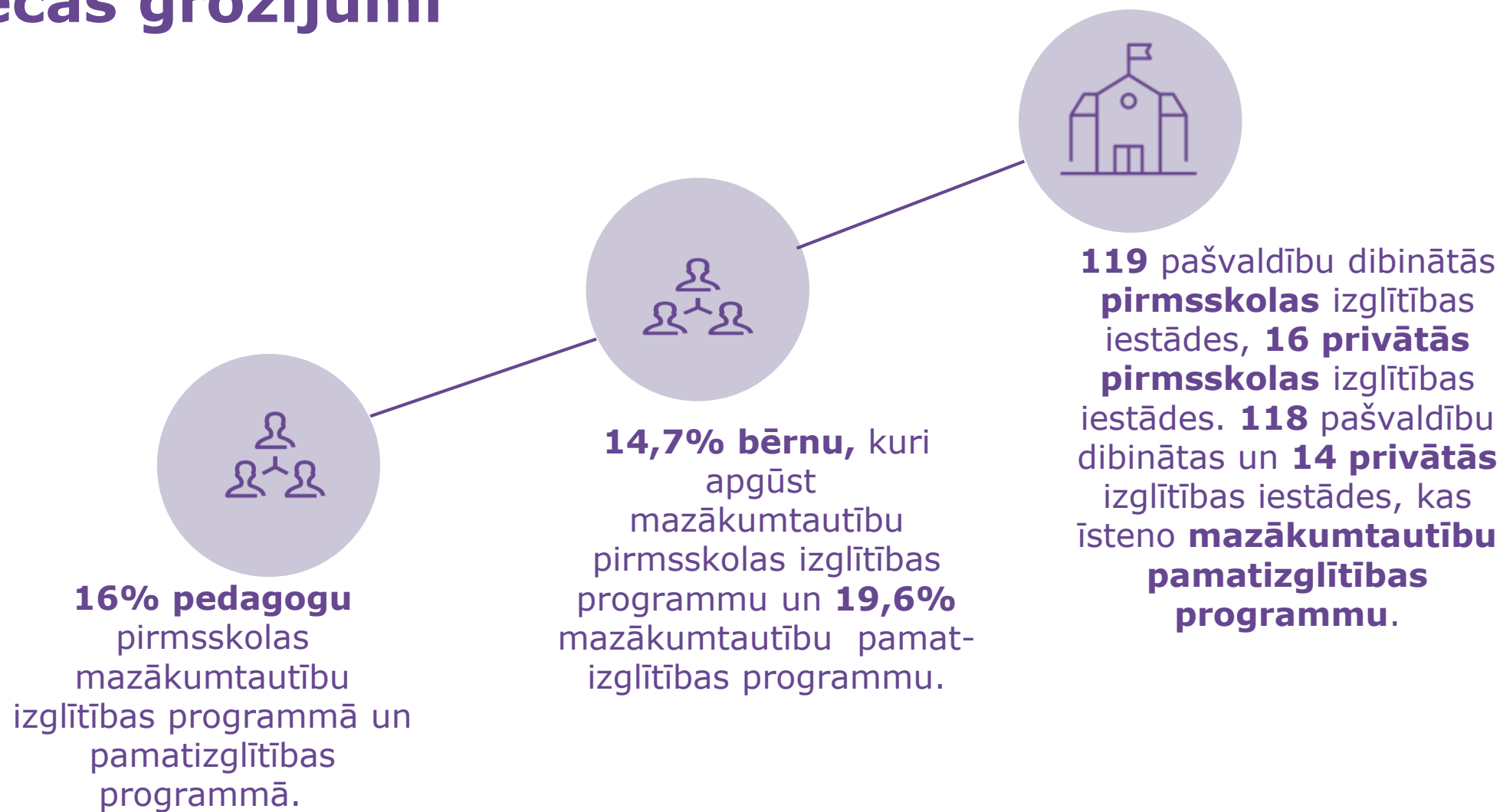
04

nodrošināt **iespējas mazākumtautību izglītojamiem pilnvērtīgi piedalīties** kultūras, sociālajā un ekonomiskajā dzīvē, novēršot ierobežojumus veiksmīgas profesionālās karjeras veidošanā;

05

veidot priekšnosacījumus **saliedētas sabiedrības veidošanā**.

Mērķauditorija, uz kuru attiecas grozījumi

Datu avots: VIIS, 01.09.2022.

Izglītības programmu valsts valodā ieviešanas grafiks pirmsskolā un pamatizglītībā

Pirmsskolas izglītības
programma,
pamatizglītības
programma latviešu valodā
1., 4. un 7. klasē

Pamatizglītības
programma latviešu
valodā **2., 5. un 8.**
klasē

Pamatizglītības
programma latviešu
valodā **3., 6. un 9.**
klasē

2023. gada 1. septembris

2024. gada 1. septembris

2025. gada 1. septembris

Latviešu valodas prasmes pilnveides un noturības izglītībā aspekti

Pasākumi, kuri nodrošinās atbalstu sekmīgai valsts izglītības politikas maiņai, saistīti gan ar atbalstu izglītojamiem, gan lielu atbalstu skolotājiem:

- daudzveidīgi profesionālās pilnveides kursi, semināri, meistarklases un pieredzes apmaiņa;
- latviešu valodas apguves un metodikas resursu daudzveidība;
- valodas pedagogu, latviešu valodas akadēmiskā un zinātniskā personāla ataudze;
- īstenots mūsdienu vajadzībām atbilstošs mācību saturs un pieejas latviešu valodas apguvē;
- tehnoloģisko un digitālo rīku izmantojums mācību procesā;
- papildu atbalsts bērniem ar diagnosticētiem dažāda rakstura traucējumiem, īpaši ar garīgās veselības, garīgās attīstības un smagiem garīgās attīstības traucējumiem.

Atbalsta pasākumi pedagogiem

Pirmsskolas pedagogiem 2022./23.mācību gadā metodikas un latviešu valodas prasmes pilnveides kombinētie kursi (izglītoti vismaz 500 pirmsskolas pedagogi) (terminēts Latviešu valodas aģentūras atbalsta pasākums)

Pedagogu profesionālās kompetences pilnveides pasākumi:

- tālākizglītības kursi;
- pieredzes apmaiņas pasākumi;
- metodikas skola par konkrētiem pedagoģijas un metodikas jautājumiem;
- konsultācijas – mācīšanās kopienas skolotājiem kā atbalsts darbam neviendabīgā valodas vidē (tiešsaistē);
- atbalsts pedagogiem darbam lingvistiski neviendabīgā vidē - elektroniskie brīvpieejas materiāli (terminēts Latviešu valodas aģentūras atbalsta pasākums no 2023. gada līdz 2026.gadam)

Mazākumtautību valodas un kultūrvēstures apguves iespējas (1)

- **Mazākumtautību valodas un kultūrvēstures** apguvi nodrošina **interesešu izglītības programmas** veidā.
- Interesešu izglītības programmas īstenošanu savā teritorijā **organizē pašvaldība**, tostarp ar privātās izglītības iestāžu starpniecību, nodrošinot to savā administratīvajā teritorijā esošajās vispārējās izglītības iestādēs reģistrētajiem **pirmsskolas** izglītības un **pamatizglītības** vecuma mazākumtautību izglītojamiem.
- **Valsts un pašvaldība finansē** valodas un kultūrvēstures apguvi interesešu izglītības programmas ietvaros Izglītības likumā noteiktajā apjomā (esošā finansējuma ietvaros).
- Tiek noteikta **kārtība**, kādā mazākumtautību izglītojamie tiek uzņemti mazākumtautību valodas un kultūrvēstures **interesešu izglītības programmā**, kā arī nosacījumi, tostarp minimālais izglītojamo skaits, minētās programmas īstenošanai izglītības iestādē, un kārtība, kādā pašvaldības sadarbojas minētās programmas īstenošanā;

Mazākumtautību valodas un kultūrvēstures apguves iespējas (2)

- Tiek noteikts mazākumtautību valodas un kultūrvēstures **interēšu izglītības programmas paraugs** un tās īstenošanas **vadlīnijas**.
- Projekta “Kompetenču pieeja mācību saturā” ietvaros ir izveidots **mācību priekšmeta “Mazākumtautības valoda un literatūra” programmas paraugs**. Īstenojot iecerēto interēšu izglītības programmu mazākumtautību valodas un kultūrvēstures apguvi, iespējams izmantot jau definētos skolēnam sasniedzamos rezultātus, izveidoto mācību priekšmeta programmas paraugu un mācību materiālus.
- Pēc interēšu izglītības programmu īstenošanas mazākumtautību valodas un kultūrvēstures apguvei uzsākšanas, Izglītības un zinātnes ministrija, sadarbībā ar pašvaldībām, izvērtēs faktisko pieprasījumu pēc šādām programmām.

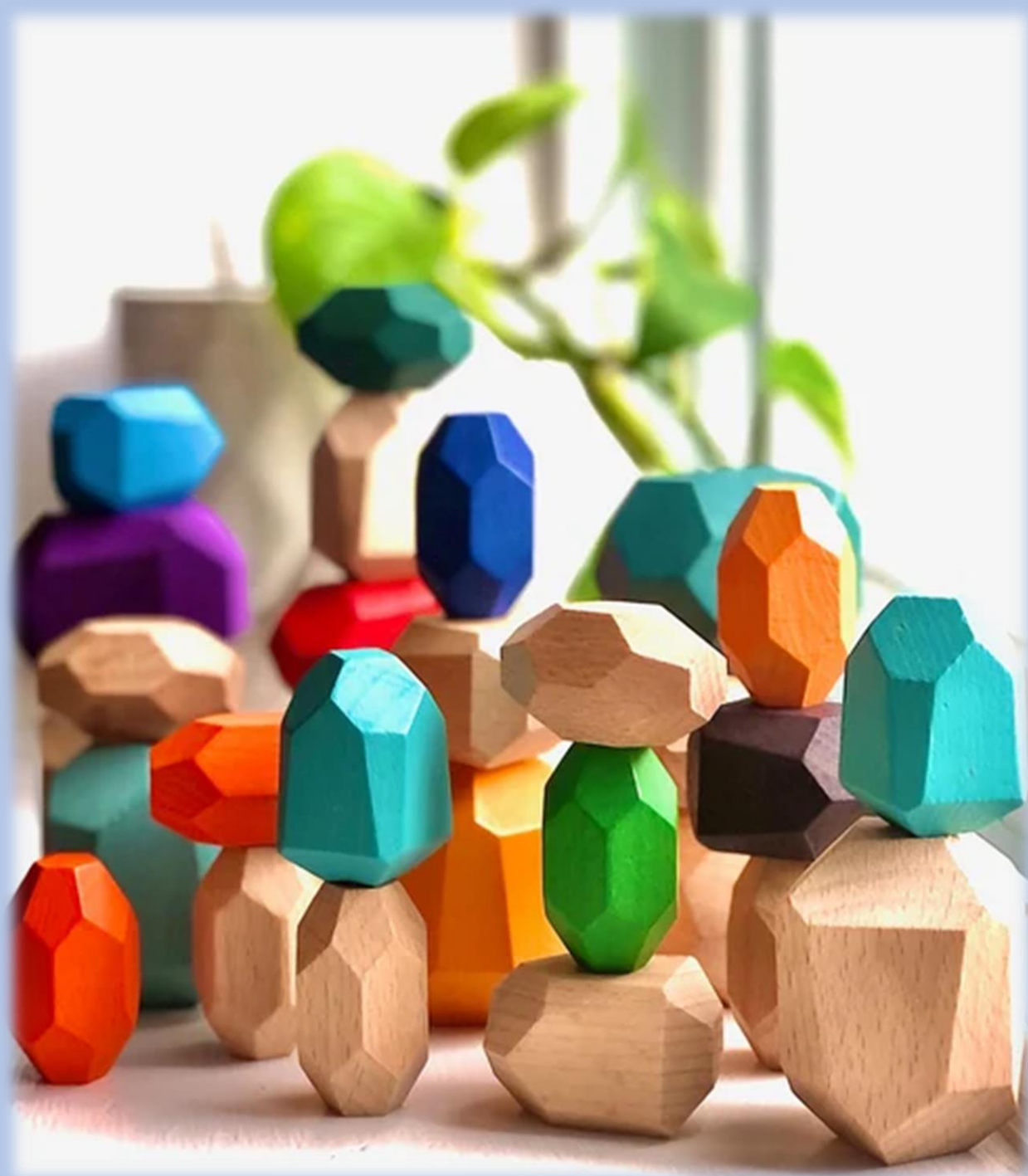
Grozījumi Vispārējās izglītības likumā

(spēkā no 25.10.2022.)

Izglītības iestādes, kuras īsteno pirmsskolas izglītības programmas, **sniedz individualizētu un personalizētu atbalstu valsts valodas prasmes apguvei** izglītojamiem, kuriem tas nepieciešams.

(Vispārējās izglītības likuma 20. panta "Pirmsskolas izglītības programma trešā daļa)

Atbalsts Ukrainas bērniem

Valsts izglītības informācijas sistēmas dati par Ukrainas valstspiederīgo izglītojamiem

(2022.gada marts – novembris, apakšstatuss Ukrainas civiliedzīvotājs, vispārējā izglītība)

Datums	Bērnu skaits pirmsskolā	Skolēnu skaits 1.-12.klasē	Izglītojamo skaits kopā
21.11.2022.	1448	2922	4370
10.10.2022.	1385	2955	4340
22.09.2022.	1357	3040	4397
06.09.2022.	1329	3076	4405
30.08.2022.	1279	1847	3126
11.07.2022.	1312	2348	3660
13.06.2022.	1323	2755	4078
31.05.2022.	1329	2915	4144
29.04.2022.	1079	2755	3834
14.04.2022.	859	2471	3330
31.03.2022.	475	1818	2293
10.03.2022.	1	2	3

Grozījumi MK 26.07.2016. noteikumos Nr. 488 "Kārtība, kādā nepilngadīgam patvēruma meklētājam nodrošina izglītības ieguves iespējas" (II)

Mainās:

5-6 gadīgajiem un 1.-12.klases izglītojamiem, kā arī speciālās pirmsskolas izglītības programmas bērniem no 1,5 līdz 4 gadu vecumam **speciālās pirmsskolas izglītības grupās** kuri ir reģistrēti VIIS uz **01.09.2022.:**

1. finansējums tiek piešķirts **no valsts budžeta mērķdotācijas** pedagogu darba samaksai (tāpat kā LV bērniem/skolēniem);
2. **līdz 31.12.2022.** – atbalsts arī no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem":
 - 2.1. pedagogu darba samaksai (individuālā plāna īstenošanai) – 50% apmērā, t.i. **128,50 euro** mēnesī;
 - 2.2. mācību līdzekļiem - **5,96 euro apmērā** (četriem mēnešiem kopā, saskaņā ar IZM rīkojumu).

Nemainās:

I 1,5- 4 gadīgiem bērniem, kuri apmeklē PII (gan pirms 01.09.2022., gan pēc 01.09.2022.) finansējums tiek piešķirts kā patvēruma meklētājiem 100% apmērā no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem", t.i. – **257 euro** mēnesī + **50 euro** mācību līdzekļu iegādei.

II 1.-12.klases UA skolēniem, kuri izglītības ieguvi uzsāk **pēc 01.09.2022.** finansējums tiek piešķirts kā patvēruma meklētājiem 100% apmērā no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem", t.i. – **257 euro** mēnesī + **50 euro** mācību līdzekļu iegādei.

*No 2022.gada 1.septembra – nepilngadīgie UA civiliedzīvotāji izglītību Latvijā iegūst **valsts valodā**. Pirmsskolas izglītības vai pamatzglītības pakāpē bērns ir tiesīgs apgūt arī mazākumtautību izglītības programmu, kas tiek īstenota ukraiņu valodā, ievērojot Izglītības likumā noteikto attiecībā uz izglītības ieguves valodu mazākumtautību izglītības programmās.*

Minētais attiecas uz izglītojamiem, kuri reģistrēti VIIS ar apakšstatusu "Ukrainas civiliedzīvotājs" gan privātajās, gan pašvaldību un valsts dibinātajās izglītības iestādēs.

LVA atbalsta pasākumi pedagogiem darbā ar ukraiņu izglītojamiem 2022. gadā

Semināri – praktiskās darbnīcas
(izglītoti vismaz 360 pedagogi)

Latviešu valodas apguves A1 līmeņa kursi 120 stundu apjomā ukraiņu pedagogiem
(izglītoti vismaz 20 pedagogi)

Pedagogu profesionālās pilnveides kursi
(izglītoti vismaz 120 pedagogi)

Latviešu valodas apguves A2 līmeņa kursi 120 stundu apjomā ukraiņu pedagogiem
(izglītoti vismaz 20 pedagogi)

Latviešu valodas apguves programmas ukraiņu bērniem
(izveidotas programmas 1.-3. klasei, 4.-6. klasei, 7-9. klasei)

Metodiskais materiāls “Kā mācīt un kā mācīties latviešu valodu kā svešvalodu skolā?”

Mācību un metodiskie materiāli par latviešu valodas apguvi LVA mājaslapā ukraiņu, angļu un latviešu valodā

<https://valoda.lv/informacija-par-latviesu-valodas-apguvi-ukrainu-berniem-un-pieaugusajiem/>

Brīv- pieejas materiāli UA pieaugu- šajiem (un bērniem)

FIRST STEPS IN THE LATVIAN LANGUAGE

Electronic study materials for newcomers

Latvian language for children and adults (information in the Ukrainian language)

Free of charge downloadable audio files for initial language learning (a glossary)

100 hours for language learning

The game *Atrodi burtu!*
(= Find the letter!)

The game *Atrodi vārdu!*
(= Find the word!)

PIEAUGUŠAJIEM UN VIDUSSKOLĒNIEM

Interactive material *Sāksim runāt latviski!* (= Let us start speaking Latvian!) Preparation course for learning the Latvian language (pre-level A 0, 12 topics)

Cards for language learning *Sāksim runāt latviski!* (= Let us start speaking Latvian!)

Verb tables with the translation in Russian and English

The game *Valodiņa*
(= Language)
(10 language adventures)

Picture dictionary
(print out and use digitally)

Interactive self-study tool *e-Laipa*

Interactive study aid *Laipa A1* and *Laipa A2*

Examples of test tasks *Laipa A1* (12 topics, 10 tasks for each topic)

Reading
(Make sentences with the words)

Interactive study materials for the 1st grade
(use separate sheets)

Interactive material *Listening* (24 topics)

Interactive material *Listening* (24 topics)

Interactive material *Self-assessment*
(listening and reading)

Latvia through the eyes of a friend (pictures, simple texts, vocabulary, for the children aged 6 to 9 years)

Latvia through the eyes of a friend (pictures, simple texts, vocabulary, for the children aged 10 to 12 years)

Interactive study material *level A 1* (24 topics)
(Part 1)
(Part 2)

Self-assessment tasks for the Latvian language proficiency level A

A set of homeworks for the acquisition of the Latvian language at level A

Study materials – worksheets and animated films (developed as auxiliary materials for the pupils of the 1st – 3rd grade)

Study materials – worksheets and animated films (developed as auxiliary materials for the pupils of the 4th – 5th grade)

LV-UKR
Для зв'язку
Saziņai

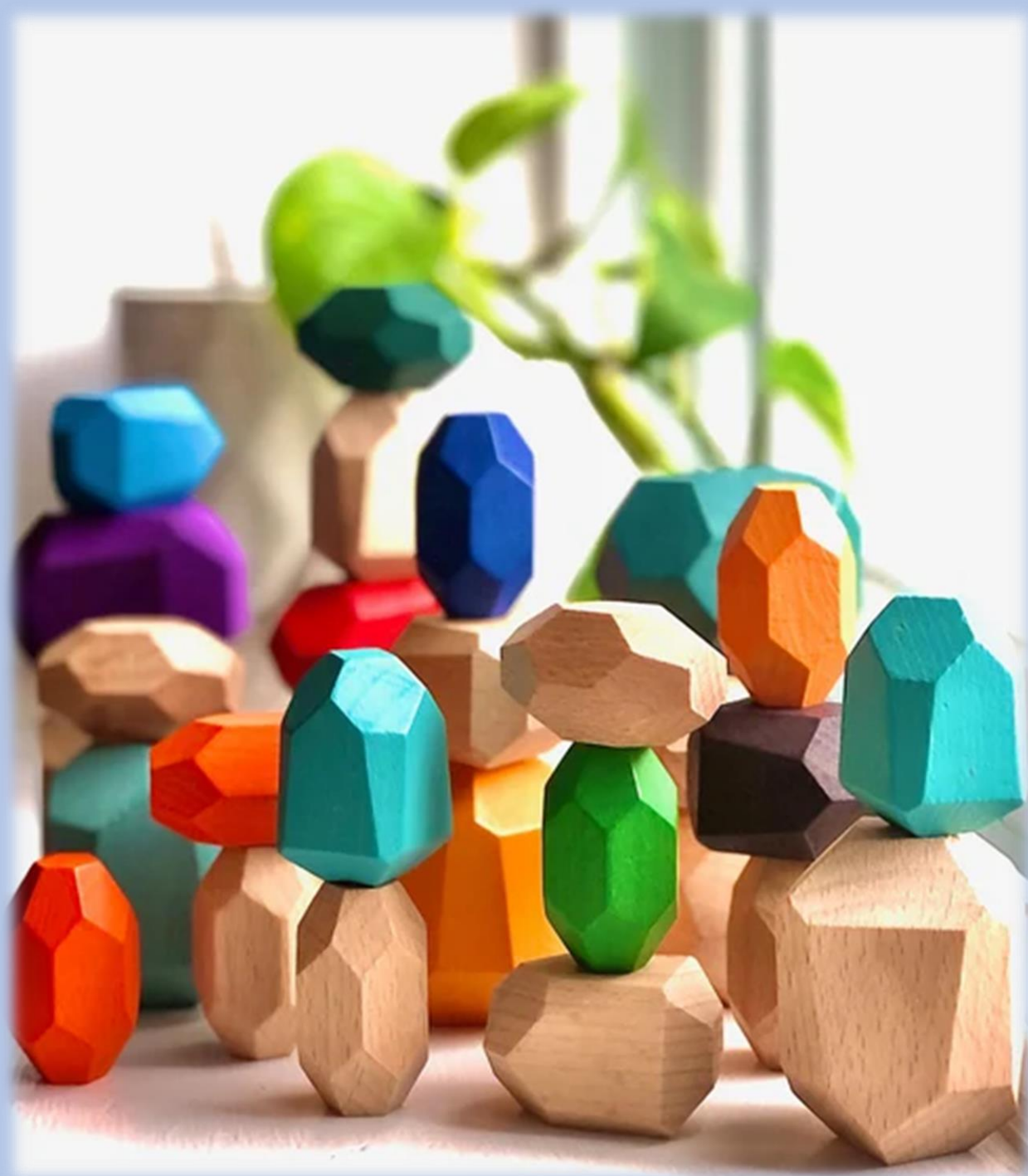

- Click on and open the material!
- Study yourself!
- Study with a teacher!

- Click on and open the material!
- Study yourself!
- Study with a teacher!

Citi aktuālie tiesību aktu grozījumi

Juridiskās obstrukcijas aizlieguma princips normatīvo aktu piemērošanā

Ar 2022.gada 20.oktobrī izdarītajiem grozījumiem Izglītības likumā, citastarp jaunā redakcijā izsakot minētā likuma 14.panta 21.punktu un 17.panta trešās daļas 11.punktu, ar 2022.gada 14.novembri spēku ir zaudējuši:

- Ministru kabineta 2010.gada 23.marta noteikumi **Nr.277** "Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe un pirmās palīdzības pieejamība izglītības iestādēs";
- Ministru kabineta 2009.gada 24.novembra noteikumi **Nr.1338** "Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos".

Taču, ievērojot citus spēkā esošos tiesību aktus, izglītības iestāde nedrīkst atteikties veikt pasākumus bērnu veselības un dzīvības aizsardzībai izglītības iestādē, pamatojoties uz to, ka šobrīd nav spēkā Ministru kabineta noteikumu, kas tuvāk regulētu iepriekš minēto tiesību normu piemērošanu.
Plašāk – skat. IZM skaidrojumu par normatīvo aktu piemērošanu un jaunu tiesību aktu izstrādes gaitu!

MK 17.09.2013. noteikumi Nr. 890

“Higiēnas prasības bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem un izglītības iestādēm, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmu”

Papildināt ar 2.¹ punktu šādā redakcijā:

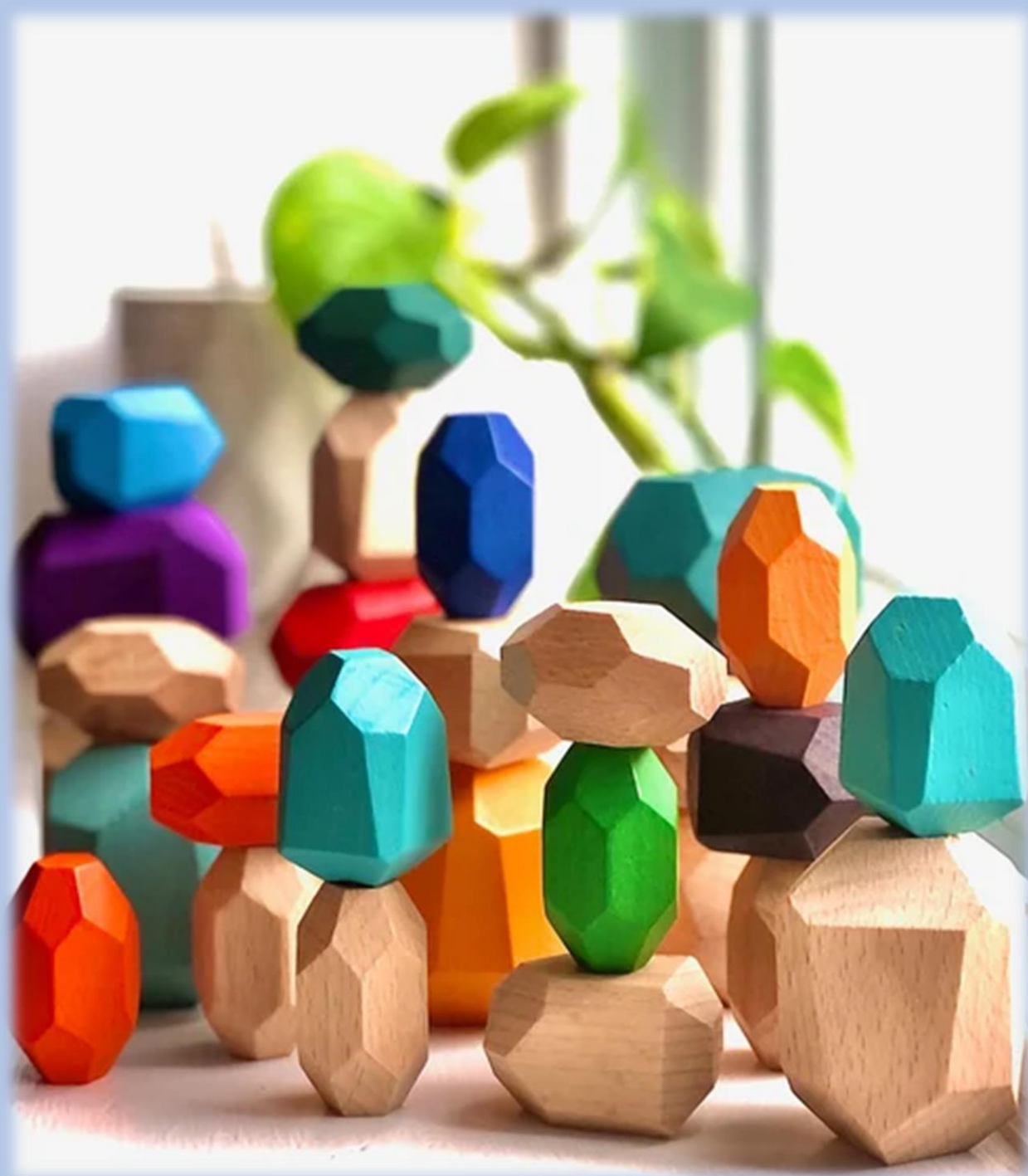
"2.¹ **Ārtelpu pakalpojums** ir pakalpojums, ko pakalpojuma sniedzējs īsteno pārsvarā ārtelpās vai tikai ārtelpās, organizējot dienas režīmu bērniem **no triju gadu vecuma**. Ja ārtelpu pakalpojumu sniedz izglītības iestāde, ārtelpu pakalpojuma formā var tikt īstenots izglītības process atbilstoši licencētajai izglītības programmai."

Grozījumi Ministru kabineta 2013. gada 17. septembra noteikumos Nr. 890 "Higiēnas prasības bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējiem un izglītības iestādēm, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmu"

Pieņemts: 14.07.2022.
Stājās spēkā: 20.07.2022.

Pieejami: <https://likumi.lv/ta/id/334083-grozijumi-ministru-kabineta-2013-gada-17-septembra-noteikumos-nr-890-higienas-prasibas-bernu-uzraudzibas-pakalpojuma-sniedzejie...>

**Atkārtotai
ievēribai**

MK 29.09.2022. noteikumi Nr. 662 "Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai"

(pieejams: <https://www.vestnesis.lv/op/2021/191A.1>)

113.punktā noteikts, ka **izglītības iestāde nosaka kārtību, kādā tiek ievērotas epidemioloģiskās drošības prasības**, tai skaitā organizē un kontrolē izglītojamo un citu apmeklētāju plūsmu.

Lai arī šobrīd ir atcelta ārkārtējā situācija saistībā ar Covid-19 vīrusa izplatību Latvijā un ir veikta epidemioloģiskās drošības pasākumu mazināšana, izglītības iestādēm arī šobrīd ir jāievēro vispārējās epidemioloģiskās drošības prasības. Līdz ar to izglītības iestādes vadība, izvērtējot saslimstības izraisītos riskus izglītojamo un pedagogu drošībai, var papildus noteikt epidemioloģiskās drošības pasākumus, tostarp nosakot izglītojamo vecākiem ierobežojumu apmeklēt pirmsskolas organizēto Ziemassvētku pasākumu.

MK 29.06.2021. noteikumi Nr.453 “Izglītojamo speciālo vajadzību izvērtēšanas metodika pirmsskolas izglītības iestādēs”

(pieejams: <https://www.vestnesis.lv/op/2021/124.14>)

2.punkts:

Izglītības iestādes vadītājs **nosaka** par izglītojamo speciālo vajadzību izvērtēšanu **atbildīgo pedagogu**.

Izglītības un zinātnes
ministrija

PALDIES !

IZM_gov_lv

Izglitibas.ministrija